

जीवन प्रमाण / डिजिटल जीवन प्रमाणपत्र तयार करण्याची प्रक्रिया

1. जीवन प्रमाण (जेपी) म्हणजे काय:

देशात एक कोटीहून अधिक निवृत्तीवेतनधारक आहेत ज्यात केंद्र सरकारचे संरक्षण व संरक्षण दलातील कर्मचाऱ्यांचा समावेश आहे. या निवृत्तीवेतनधारकांना निवृत्तीवेतन वितरित प्राधिकरणाद्वारे (पीडीए) जसे की बँका, टपाल कार्यालये इत्यादीद्वारे निवृत्तीवेतन मिळते. निवृत्तीवेतनधारकांना प्रत्येक वर्षी नोव्हेंबरमध्ये वैयक्तिकरित्या सादर करून किंवा आयुष्य देण्याद्वारे या पीडीएला “जीवन प्रमाणपत्र” देणे आवश्यक असते. विहित नमुन्यातील प्रमाणपत्र. हे प्रमाणपत्र तयार करण्याची आवश्यकता प्रचंड अडचणींना कारणीभूत आहे

विशेषतः वृद्ध आणि / किंवा अशक्त पेंशनधारकांना. मा. पंतप्रधान श्री. नरेंद्र मोदी जी, 10 नोव्हेंबर 2014 रोजी, भारत सरकारच्या पेंशनर्स योजनेचे डिजिटल लाइफ प्रमाणपत्र, जीवन प्रमाण (जेपी) म्हणून ओळखल्या जाणाऱ्या सुरक्षिततेच्या संपूर्ण प्रक्रियेचे डिजिटायझेशन करून या समस्येचे निराकरण करण्याचा प्रयत्न करित आहेत.

जीवन प्रमाणपत्र हे निवृत्ती वेतनधारकास सॉफ्टवेअर अनुप्रयोग वापरून डिजिटल लाइफ प्रमाणपत्र तयार करण्यास आणि आधार आधारित बायोमेट्रिक ऑथेंटिकेशन सिस्टम सुरक्षित करण्यास सक्षम करते. म्हणून व्युत्पन्न केलेले डिजिटल लाइफ सर्टिफिकेट (डीएलसी) ऑनलाईन साठवले जाते आणि जेव्हा आवश्यक असेल तेव्हा पेंशनधारक आणि पेंशन वितरण एजन्सीद्वारे प्रवेश करता येतो.

2. जे पी / डिजिटल लाइफ सर्टिफिकेटचे घटक

जीवन प्रमाण / डिजिटल लाइफ सर्टिफिकेटचे तीन मूलभूत घटक आहेत:

ए. पेंशन मंजूरी प्राधिकरण (पीएसए)

हा अधिकार आहे जो एखाद्या व्यक्तीच्या निवृत्तीवेतनास मंजूर करतो आणि त्याला मंजूरी देतो. निवृत्तीवेतन पेंशन पेमेंट ऑर्डर (पीपीओ) मध्ये निर्दिष्ट केलेल्या पेंशन खात्यात दिले जाईल.

बी. पेंशन वितरण एजन्सी (पीडीए)

पेन्शन वितरण एजन्सी पेन्शनधारकांच्या डीएलसीवर प्रक्रिया करतात. ऑनलाईन जीवन प्रमाणपत्रे मिळवण्यासाठी पीडीए जीवन प्रमान पोर्टलवर नोंदणी करू शकतात. पेन्शन ऑर्डरवर प्रक्रिया करण्यासाठी पीडीए (बँका, पोस्ट ऑफिस इ.) साठी ही खाते साईन अप करण्याची सुविधा तयार केली गेली आहे. एजन्सी प्रक्रियेसाठी निवृत्तीवेतनाच्या डीएलसीची पीडीएफ प्रत पाहण्यासाठी / डाउनलोड करण्यासाठी सुरक्षितपणे लॉग इन करू शकतात.

सी. पेन्शनर्स:

जेपी पेन्शनधारकांच्या बायोमेट्रिक प्रमाणीकरणासाठी आधार प्लॅटफॉर्मचा वापर करते. डीएलसी पिडीसाठी निवृत्तीवेतनधारकांना इंटरनेट कनेक्टिव्हिटी असणे आवश्यक आहे, बायोमेट्रिक डिव्हाइस (समर्थित उपकरणांची यादी जेपी पोर्टलवर दिली आहे) आणि पीसी / मोबाइल / टॅब्लेटसाठी जेपी विंडोज / अँड्रॉइड क्लायंट Applicationप्लिकेशन सॉफ्टवेयर जे डाउनलोड केले जाऊ शकते

जीवन प्रमान पोर्टल वरून: <https://jeevanpramaan.gov.in/>

3. डिजिटल लाइफ प्रमाणपत्र निर्मितीसाठी पूर्व-आवश्यकता

- i) निवृत्तीवेतनाकडे आधार क्रमांक असणे आवश्यक आहे
- ii) निवृत्तीवेतनाकडे विद्यमान मोबाईल नंबर असणे आवश्यक आहे
- iii) पेन्शन वितरण एजन्सी (बँक) कडे आधार क्रमांकाची नोंदणी पोस्ट ऑफिस इ.) आधीपासून केले गेले असावे
- iv) बायोमेट्रिक डिव्हाइस (समर्थित उपकरणांची यादी जेपी पोर्टलवर दिली आहे)
- v) विंडोज 7.0 आणि वरील Android मोबाइल / टॅब्लेट 4.0 आणि वरील पीसी
- vi) इंटरनेट कनेक्टिव्हिटी

4. डिजिटल लाइफ प्रमाणपत्र निर्मिती - कोठे व कसे

पेंशनर एकतर स्वतः डीएलसी व्युत्पन्न करू शकतात किंवा इतरांना ते करू देतात. पेंशनर खालील ठिकाणी जेपी / डीएलसीद्वारे नोंदणी करू शकतो आणि मिळवू शकतो: i) निवृत्तीवेतनधारक जेपी पोर्टल <https://jeevanpramaan.gov.in/app/download> व JP अनुप्रयोग डाउनलोड करू आणि स्थापित करू शकेल डीएलसी निर्मितीसाठी Android आधारित स्मार्ट फोन / टॅब्लेट किंवा विंडोज पीसी / लॅपटॉपवर.

ii) निवृत्तीवेतनधारक कोणत्याही जवळच्या केंद्राला (डिजिटल सेवा सुविधा असणाऱ्या) जसे की सिटीझन सर्व्हिस सेंटर (सीएससी), सरकारी कार्यालय / बँका डीएलसी तयार करण्यासाठी नियुक्त केलेल्या आणि त्यांची सेवा वापरून ऑनलाईन नोंदणी करून घेऊ शकतात. यासाठी निवृत्तीवेतनाला नाममात्र पैसे द्यावे लागतील). भारतभरातील विविध राज्यांमध्ये अशा प्रकारच्या सीएससी (नाव व पत्ता) ची अखिल भारतीय यादी जेपी पोर्टलवर येथे पोस्ट केलेली आहे:

<https://jeevanpramaan.gov.in/locater>

5. ऑनलाईन डीएलसीसाठी ग्राहकांच्या अर्जासह दोन चरण प्रक्रिया:

निवृत्तीवेतनधारक पोर्टल वरून जीवन प्राइमॅन विंडोज व अँड्रॉइड क्लायंट सॉफ्टवेअर डाउनलोड करू शकतो. क्लायंट सॉफ्टवेअर लाइफ सर्टिफिकेटच्या नोंदणीची काळजी घेईल, प्रमाणीकरणासाठी ते आधार बायोमेट्रिक ऑथेंटिकेशन प्लॅटफॉर्मचा वापर करेल. अर्ज डाउनलोड करण्यासाठी, निवृत्तीवेतनदारास <https://jeevanpramaan.gov.in/app/download> वर उपलब्ध ऑनलाईन फॉर्ममध्ये त्यांचे ई-मेल द्यावे लागेल, हा दुवा ई-मेल सबमिट केल्यानंतर उपलब्ध होईल. निवृत्तीवेतन घेणारा किंवा ऑपरेटरला त्यांच्या आवश्यकतेनुसार क्लायंट अनुप्रयोग डाउनलोड करणे आवश्यक आहे. क्लायंट Software प्लिकेशन सॉफ्टवेयर वापरून डीएलसी निर्मिती (जीवन प्रमणची नोंदणी व निर्मिती) दोन मूलभूत चरणांमध्ये पूर्ण होते:

5.1 ऑपरेटर प्रमाणीकरण / डिव्हाइस नोंदणी

बायोमेट्रिक डिव्हाइसचे प्रमाणीकरण / नोंदणी करणे आवश्यक आहे (केवळ एका विशिष्ट बायोमेट्रिक उपकरणासाठी फक्त डीएलसी पिढी कार्यरत एजन्सी असोत किंवा ते स्वतः पेंशनधारकांकडून केले

जातील). ऑपरेटर / पेंशनधारक आधार क्रमांक आणि एक मोबाइल नंबर प्रदान करतात आणि एक ओटीपी प्राप्त करतात जो नोंदणीसाठी ऑनलाइन अर्ज फॉर्म / सॉफ्टवेअर मॉड्यूलमध्ये प्रदान केला जातो.

योग्य ओटीपी प्रविष्ट केल्यावर, नाव आणि ईमेल आयडी द्या आणि 'स्कॅन फिंगर' क्लिक करा. फिंगर-प्रिंट स्कॅनरवर फिंगर-प्रिंट स्कॅन करा किंवा पीसी / मोबाइल / टॅबशी जोडलेल्या आयरिस स्कॅनरवर आयरिस (आय) स्कॅन करा.

एकदा फिंगर-प्रिंट / आयरिस प्रमाणीकृत झाल्यानंतर, सिस्टम दर्शविल्याप्रमाणे स्क्रीनवर 'डिव्हाइस नोंदणी यशस्वी' संदेश प्रदर्शित करते. Ok वर क्लिक करा.

ओके क्लिक केल्यावर, पेन्शनर प्रमाणीकरण स्क्रीन दिसते. पेन्शनर आता करावे लागेल

पुढील चरण 2 वर जा - पेन्शनर प्रमाणीकरणासाठी.

5.2 प्रमाणीकरण आणि प्रमाणपत्र निर्मिती

पेन्शनर डेटा आधार क्रमांक आणि मोबाइल नंबर मध्ये भरावा लागेल

ऑनलाइन अर्ज फॉर्म नंतर पेन्शनरला ओटीपी मिळेल.

निवृत्तीवेतनाला ओटीपी प्रविष्ट करून ओके क्लिक करावे लागेल

योग्य ओटीपी प्रविष्ट केल्यास खालील स्क्रीन सादर केली जाईल. पेन्शनरचे नाव, पीपीओ क्रमांक, प्रकार

पेन्शन, मंजूरी प्राधिकरणाचे नाव, वितरण एजन्सी, ईमेल आणि बँक

खाते क्रमांक इ. पुनर्विवाह पर्याय, पुन्हा-नियुक्त केलेले पर्याय निवडा.

लहान राखाडी बॉक्स तपासा. त्यानंतर 'स्कॅन फिंगर' बटणावर क्लिक करा आणि ते होईल

बोट / आयरिस स्कॅनिंग प्रक्रिया सुरू करा.

एकदा फिंगर प्रिंट / आयरिस प्रमाणीकरण यशस्वी झाल्यानंतर, चे जीवन प्रमाणपत्र पेन्शनभोगी प्रदर्शित केला जातो आणि एसएमएसची पोचपावती पाठविली जाते निवृत्तीवेतनाचा मोबाइल नंबर. या एसएमएसला जीवन प्रमाण प्रमाणपत्र आयडी आहे. द व्युत्पन्न प्रमाणपत्रे किंवा डीएलसी लाइफ प्रमाणपत्र भांडारात संग्रहित केलेली आहेत आणि आहेत निवृत्ती वेतन व पेन्शन वितरण एजन्सीद्वारे कधीही आणि कोठेही उपलब्ध.

6. डीएलसीची इलेक्ट्रॉनिक वितरण

एकदा प्रमाणपत्र व्युत्पन्न झाल्यानंतर, प्रमाण आयडी एसएमएसमध्ये निवृत्तीवेतनास पाठविला जाईल पुढील वापरासाठी (मद्रण) डिजिटल लाइफ सर्टिफिकेट किंवा जीवन प्रमाणही असू शकते इलेक्ट्रॉनिकरित्या पेन्शन वितरण एजन्सीना दिले. पीडीए प्रवेश करू शकतात आणि जीवन प्रमाण वेबसाइटवर लाइफ प्रमाणपत्र पहा आणि ते डाउनलोड करा ई-वितरण सक्षम करण्यासाठी पीडीए जीवन प्रमाण संघाशी संपर्क साधू शकतात सुविधा तसेच लॉगिन प्रवेशासाठी

7. जेपी / डीएलसीमध्ये पेन्शनर प्रवेश

पेन्शनरकडे फक्त डीएलसी निर्मितीवेळीच डीएलसी उपलब्ध असू शकते ते जीवनातून व्युत्पन्न केलेल्या डिजिटल प्रमाणपत्रांची पीडीएफ प्रत डाउनलोड करू शकतात निर्माण केलेले जीवन वापरून प्रमाण वेबसाइट (<https://jeevanpramaan.gov.in/>) प्रमाण आयडी किंवा आधार क्रमांक. जीवन प्रमाण / डिजिटल लाइफ प्रमाणपत्र अनुप्रयोग लागू करणे सोपे आणि सुलभ आहे

आणि पेंशनधारकांना जीवन प्रमाणपत्र तयार करताना ज्या अडचणी येतात त्या सोडवतात
प्रत्येक वर्षी. यामुळे पेन्शन चुकीच्या पद्धतीने वितरित होण्याची शक्यताही कमी होते.

द्रुत संदर्भ:

वेबसाइट पत्ता: <https://jeevanpramaan.gov.in/>